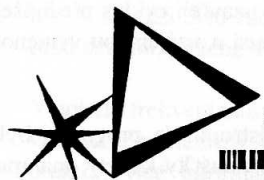

Spektroskopická společnost

Jana Marca Marci

166 29 PRAHA 6, Thákurova 7

405

SPEKTROSKOPICKÁ SPOLEČNOST JANA MARCA MARCI

BULLETIN
SPEKTROSKOPICKÉ SPOLEČNOSTI
JANA MARCA MARCI

Číslo 97

únor 1999

Kurzy vibrační spektroskopie

Doc. Bohuslav Strauch

Odborná skupina vibrační spektroskopie pořádala opět své dva tradiční týdenní kurzy v již tradičním čase - koncem ledna a počátkem února. Kurzy se opět konaly v budově pražské Vysoké školy chemicko-technologické v prostorách Ústavu analytické chemie a na spektrálním pracovišti centrálních laboratoří.

„Měření infračervených spekter“, 25. - 29.ledna 1999 (31 účastníků)

Po obdržení kurzovních materiálů (základní typy spekter, tabulky používaných metod, chybná spektra, seznam literatury z vibrační spektroskopie) byli frekventanti rozděleni do pěti pracovních skupin a od Doc. Straucha se jim dostalo základních informací o koncepci a organizaci kurzu, o literatuře ve vibrační spektroskopii.

Na úvodní přednášku Dr. Hilgarda o základních pojmech a popisu spekter navázala přednáška Dr. Pásztor (Nicodom) o principech FTIR-spektroskopie. Důležitou částí programu tohoto kurzu je vždy informace o přípravě vzorků a používané standardní techniky při měření IČ spekter (Ing. M. Novotná). O principech reflexní spektroskopie pohovořil Ing. Machovič, který věnoval pozornost též využití internetové sítě. Počítačové zpracování spekter a použití spektrálních knihoven opět obstarala Ing. Novotná. Blízkou IČ oblastí a jejím využitím v kvantitativní chemické analýze se zabýval Ing. Tenkl (Nicodom). Dr. Šíkola (Bruker) přednášel o možnostech spojení FTIR spektrometrů s dalšími metodikami a o FT-Ramanových spektrometrech. Doc. Strauch upozornil na nepravé pásy ve spektrech a věnoval se zdrojům a příčinám chyb v měřených spektrech. Samostatná přednáška byla tentokrát o IČ mikroskopii (Dr. Dominák, Nicodom). Doc. Horák shrnul přínos a postavení vibrační

spektroskopie ve vědě a praxi. Ing. Novotná s Ing. Machovičem uzavřeli cyklus přednášek konkrétními příklady praktického použití IČ spektroskopie, diskusí a vzájemnou výměnou zkušeností s frekventanty kurzu.

Odpolední náplní byla praktická cvičení v pěti skupinách u přístrojů. Na programu byla metodika měření IČ spekter kapalin a plynů, kalibrace a měření tloušťky květy, manipulace s optickým materiálem, příprava tablet a emulzí v pevné fázi a problémy s tím spojené, aplikace ATR a DRIFT v reflexní spektroskopii. Programové vybavení a zpracování spekter, měření v blízké IČ oblasti (NIR) a kvantitativní analýze tvořily samostatné praktické úlohy. Vedle semináře uživatelů přístrojů Nicolet se zástupci firmy absolvovala menší skupina frekventantů demonstraci měření s infračerveným mikroskopem v systému Genesis/Mattson (Dr. Němec, Přírodovědecká fakulta UK, Praha).

Na praktických cvičeních se podíleli Dr. Janečková, Ing. Kohoutová, Dr. Matějka, Ing. Machovič, Mgr. Kesner a Dr. Pásztor (Nicodom).

V tradiční závěrečné anketě frekventantů byl kurz hodnocen velmi příznivě, vedle některých individuálních přání nicméně vyplynul obecný požadavek, aby vzájemné představení frekventantů a informace, co kdo dělá, byly zařazeny na zahájení kurzu pro lepší průběžně vzájemné prohloubení kontaktů a výměnu zkušeností, což lze realizovat.

Pracovní atmosféra kurzu, zájem a iniciativa frekventantů byly uspokojivé.

„Interpretace vibračních spekter“, 1. - 5. února 1999 (24 účastníků)

Úvodem obdrželi účastníci kurzu rozsáhlý interpretační materiál (cca 100 stran). První přednáška byla věnována teorii vibračních spekter jednoduchých molekul, základním vibračním modům a jejich klasifikaci (Doc. Strauch). Dr. Hilgard se zabýval interpretačními aplikacemi jako charakteristické frekvence, vlivy spřažení a vnitromolekulární efekty, teoretické téma doplnil Doc. Horák projevy vnějších interakcí. O identifikaci látek ze spekter a z IČ databázi přednášela Ing. Novotná. Výklad byl doplněn informací o internetu (Ing. Machovič). Kvantitativní analýzu a použití chemometrie ve vibrační spektroskopii prezentoval Ing. Tenkl (Nicodom). O Ramanově spektroskopii referoval Doc. Strauch, Dr. Matějka demonstroval výukový program Spec Tool 2.1. Vibrační spektra ve stručném přehledu pak uvedl Doc. Strauch. V závěrečné přednášce Doc. Vlčková hovořila o souvislostech ve vibračních spektrech z dnešního pohledu poznatků.

Náročnou, značně namáhavou, nicméně významnou součástí programu byla v průběhu kurzu s přednáškami se prolínající interpretační cvičení v analýze spekter a přiřazování spektrálních pásů, vedená Doc. Strauchem a Dr. Hilgardem. Ve spolupráci Ing. Novotnou byl opět předveden názorný výukový interpretační program 15 spekter. Závěrečnou soutěž v interpretaci infračervených spekter připravila Ing. Novotná, jež také výsledky vyhodno-

tila. V soutěži bylo zadáno celkem 12 spekter. Nejúspěšnější řešitelé byli odměněni celkem šesti cenami, z nichž tři věnovala Spektroskopická společnost a tři firma Nicodom.

V anketě frekventantů byly vzneseny některé podněty pro příští kurzy, jako např. počáteční vzájemné seznámení účastníků kurzu (podobně jako v kurzu předchozím), požadavek více praktik, více informací o spektrech anorganických látek, zařazení kvantity v MIR aj. K některým bude jistě přihlédnuto, avšak rozšiřovat program o další cvičení je neúnosné v již tak náročném kurzu a dle názoru lektorů nelze tak učinit na úkor teoretických přednášek. Lze však provést některé změny ve sledu programu (zařazení výukových programů dříve - není to však jednoznačné).

Absolventi kurzů na základě své aktivní účasti obdrželi osvědčení o absolvování kurzu s tradičním hologramem Jana Marca Marci.

3. Iglar MS-TAGE

Vladimír Havlíček

Ve dnech 4. - 5. 2. 1999 proběhlo v nádherném prostředí rakouských Alp již 3. Iglar MS-TAGE. Tuto hmotnostně spektrometrickou konferenci pořádá ve dvouletých intervalech Katedra organické chemie z University of Innsbruck, v mezidobí jsou pak realizovány NMR konference. Na obě akce si pořadatelé zvou vždy kolem deseti hlavních přednášejících, kteří patří k světovým hvězdám oboru, ostatní účastníci mohou prezentovat pouze postery.

Letošní MS-TAGE bylo věnováno nejnovějším aplikacím hmotnostní spektrometrie v biochemii a molekulární biologii. Mezi přednášejícími dominovali zejména Prof. Donald Hunt z University of Virginia (Cell Antigens and Proteomics), Prof. Renato Zenobi z ETH Zurich (Noncovalent Complexes), Prof. John Yates III z University of Washington (MS Methods to Define Protein Functions), Prof. Alain van Dorsselaer z CNRS Strasbourg (Supramolecular Biological Assemblies). Analýze genetických mutací kombinovanými technikami pak byla věnována sdělení Prof. Michaela Linscheida (Humboldt University Berlin) a Prof. Paula Vourose (Northeastern University, Boston).

Z České republiky přijelo celkem deset účastníků, kteří prezentovali čtyři postery.

Nad Ostrovem 1119/7
147 00 Praha 4
tel. 02-61222164-7, fax 02-61222168

Firma Perkin Elmer zajišťuje prodej a servis přístrojů v těchto oblastech:

- ❖ spektroskopie (AAS, ICP-OES, ICP-MS, UV/VIS, FTIR, Fluorescence)
- ❖ termická analýza (DSC, DTA, TGA, DMA, DPA)
- ❖ plynová chromatografie (GC, GC-MS)
- ❖ polarimetrie
- ❖ kapalinová chromatografie (LC, LC/MS, LC/MS/MS)
- ❖ laboratorní informační systémy (LIMS)
- ❖ elementární analýza

**Firma Perkin Elmer představuje novinku ve svém výrobním programu
FTIR spektrometr nové generace
Spectrum ONE**

Mezi hlavní přednosti tohoto přístroje patří:

- „IR Assistant“ - software, díky kterému je obsluha snadná i pro úplného začátečníka
- „IR Expert“ - software, který Vám pomůže optimalizovat Vaše metody
- automaticky rozpozná a optimalizuje měřicí nástavce (ATR, difúzní reflektance)
- funkce „Look-Ahead“ - není potřeba provádět korekční měření pozadí před vlastním měřením vzorku
- zabudovaný dotykový display pro jednoduché ovládání
- „Absolute Virtual Instrument“ (AVI) - patentovaná technologie pro standardizaci dat - každý přístroj dává stejné výsledky, možnost přenosu kalibrací
- každý přístroj má svoji TCP/IP adresu - možnost řízení z libovolného počítače v lokální síti

Názvoslovné dokumenty komise V/4 IUPAC

Ivan Rubeška

Mezi konferenčními tiskovinami, které budou předány účastníkům 11. Spektroskopické konference v červnu letošního roku (příhláška byla vložena do minulého čísla Bulletinu), budou i následující české překlady názvoslovi IUPAC v oboru spektroskopie:

Part V	Zdroje záření
Part VII	Molekulová absorpční spektroskopie UV/VIS
Part VIII	Nomenklaturní systém pro rtg spektroskopii
Part IX	Přístroje pro spektrální disperzi a izolaci optického záření
Part X	Příprava materiálů pro analytickou atomovou spektroskopii
Part XI	Detektory záření
Part XII	Výrazy spojené s elektrotermickou atomizací
Part XIII	Výrazy spojené s chemickou generací par

Části VIII, X, XII a XIII jsou již dokončeny, na zbývajících dokumentech příslušní redaktoři pracují a je oprávněný předpoklad, že do termínu konference své dílo úspěšně dokončí. Rozdáním na konferenci bude české názvoslovi předloženo spektroskopické veřejnosti s výzvou k připomínkám.

Celý soubor dokončených názvoslovných dokumentů bude možno po konferenci zakoupit v sekretariátu Společnosti.

Nadcházející konference

Deauville CONFERENCE 99 - 7th S.A.S (Symposium on Analytical Sciences)
Praha, 11. - 13. 10. 1999

Info: Deauville CONFERENCE 99 - 7th S.A.S., 7, rue d'argout, 75002 Paris, France;
e-mail: admin@dc-ja.org;
V. Kanický, V. Otruba, L. Trnková, PŘF MU, Brno, Kotlářská 2, 611 37 Brno;
e-mail: viktork@chemi.muni.cz; otruba@chemi.muni.cz

Toxicita a biodegradabilita látek a odpadů významných ve vodním prostředí
(9. konference organizovaná Aquachemie Ostrava a VÚ rybářským a hydrobiologickým Vodňany)

Horský hotel Biocel Soláň, Velké Karlovice – Karolinka, 13. -17. 09. 1999.

Info: Mgr. E. Maszjarová, Aquachemie, Varenská 49, 702 00 Ostrava 1.
Tel.: 069-66 58312-313, fax: 069-66 12 702 e-mail: aquachemie@arsystem.cz

Nicolet

INSTRUMENTS OF DISCOVERY

SPECIALISTÉ V OBORU FTIR

- infračervené spektrometry s Fourierovou transformací pro náročné aplikace i rutinní použití
- příslušenství k IR a FTIR spektrometrům
- specializované databáze IČ spekter
- rychlá kvantitativní analýza ropného znečištění včetně jeho identifikace
- modemové napojení na rozsáhlou databanku spekter
- analyzátor olejů
- analyzátory plynů - multikomponentová analýza až 20 složek bez separace
- infračervené mikroskopy
- spojení FTIR se separačními metodami a TGA
- zakázkový vývoj analytických metod včetně programování
- bezplatné předvedení přístrojů zájemcům s možností měření vlastních vzorků

NICODOM, REP. NICOLET INSTRUMENT, HLAVNÍ 2727, 141 00 PRAHA 4
Tel.: 02 - 76 68 59, - 76 49 97, Fax: - 76 68 59

GBC

- AA spektrometry
- UV-VIS spektrometry
- ICP OES spektrometry
- ICP-TOF-MS spektrometry
- HPLC sestavy

Spectron - Optel

- XRF vlnově-disperzní rentgenfluorescenční spektrometry

Berghof

- vysokotlaké rozklady vzorků
- teflonové nádoby a podvarová destilace
- laboratorní tlakové autoklávy

Carbolite

- laboratorní inkubátory a sušárny
- laboratorní muflové pece
- trubkové pece (včetně rotačních a vakuových)

Z-tek CPI

- spotřební materiál pro všechny typy AAS, ICP, AOX

Photron

- spektrální zdroje - HCL, Suprelampy, D2E pro AAS

Wilks Enterprise

- jednoúčelové spektrometry pro stanovení NEL
- rychlé stanovení obsahu sazí v olejích

Spectrolab

- laboratorní, mobilní, procesní FTIR, FTNIR

Vlastní produkce

RMI

- TMA - termomechanické analyzátoary
- DMTA - dynamické termomechanické analyzátoary
- DTA - diferenční termická analýza
- zařízení pro termické testování uhlí dle ISO a ASTM
- laboratorní indukční tavičky
- zařízení pro indukční ohřev
- zařízení pro testování skla dle ISO a ASTM

Intertec
s.r.o.

World Class

Analytical Equipments

NOVÉ

Nový AA spektrometr GBC Avanta Ultra Z

Firma GBC přichází s novým AA spektrometrem se Zeemanovskou korekcí. Tento spektrometr v sobě zahrnuje zkušenosti ze všech doposud vyráběných systémů a zároveň přináší řadu nových řešení. Jeho základní charakteristiky jsou:

- **Longitudální Zeemanův efekt**
- **Vysoká modulační frekvence** (plných 200 měření za sekundu, prodleva mezi impulzy pouze 1 ms) odstraňuje problémy s překorčováním.
- **Obdélníkový průběh magnetického pole**
- **Proměnná síla magnetického pole** umožňuje optimalizaci pro jednotlivé prvky a tím maximální hodnoty MSR a zvětšenou linearitu kalibrací.
- **Optický systém** (Ebertovo uspořádání) s dlouhou fokální vzdáleností montovaný v trojrozměrném odlitku ze slitiny Al/Mg zajišťuje velkou energetickou prostupnost a termickou stabilitu.
- **Kontinuálně stavitelná šířka spektrálního intervalu** od 0.2 do 2 nm
- **Magnety a elektrotermický atomizátor** jsou přímo integrovány do optické osy
- **Osmilapový karusel** s automatickou justací lampy a zabudovaným zdrojem pro čtyři Superlampy
- **Příčně uchycený elektrotermický atomizátor s vysokou rychlostí ohřevu**
- **GFTV - integrovaná kamera** zobrazuje po celou dobu analýzy stav v kyvetě.
- **Autosampler pro 150 vzorků a 10 velkoobjemových pozic pro předmíchané standardy a modifikátory.** Plná programovatelnost (možnost přisouzení vlastností Standard, Modifikátor, Blank, Sample Blank, Spike, Sample kterékoliv pozici autosampleru). Proměnná rychlost dávkování zajišťuje reprodukovatelné nadávkování při využití "Hot Injection" a při dávkování problematických vzorků a organických roztoků. Pozice raménka je řízena krokovými motory, což zaručuje reprodukovatelné a snadné nastavení přímo ze software. Pt dávkovací kapilára.
- **Software pro Windows 98 a Windows NT** zajišťuje velmi snadnou obsluhu, zároveň má již integrován modul pro zapojení do LIMS a sítě.

Pernštýnská 116, 533 41 Lázně Bohdaneč, tel. 040-92885, fax. 040-6921404,

RMI
RESEARCH MEASUREMENT INSTRUMENTS

NOVÉ

WILKS ENTERPRISE

Jednouúčelové IR spektrometry kompaktní konstrukce známého výrobce z USA jsou určeny pro měření NEL v různých typech vzorků. Spektrometry se dodávají jak v provedení pro měření s kyvetami, tak s technikou ATR. Spektrometry je možné kalibrovat přímo v ppm nebo mg/l a vyznačují se velmi jednoduchou obsluhou. V případě vyšších nároků na QC/QA je spektrometr možné ovládat z prostředí Windows 95/98 nebo Windows 3.1x. Jednou z variant je také jednouúčelový spektrometr pro stanovení obsahu sazí v olejích. Spektrometr svým koncentračním rozsahem pokrývá jak oblast klasicky měřenou FTIR tak i TGA. Analýza je velmi rychlá a bez velkých nároků na obsluhu.

SPECTROLAB Research Laboratories LTD

Robustní laboratorní, přenosné a procesní FTIR a FTNIR spektrometry s vynikajícím poměrem cena/výkon. Za cenu levného FTIR/FTNIR spektrometru získáte přístroj vědecké kategorie s vysokou rychlostí a přesností. Patentované optické uspořádání zajišťuje vysokou rychlost a přesnost zároveň s vysokou robustností a spolehlivostí. Spektrometry je tak možné používat od vědeckých pracovišť, přes studentské laboratoře až po procesní, mobilní nebo kontinuální aplikace.

Komplexní řešení problematiky NIR analýzy

- instalace kvalifikace, operační kvalifikace, ověření funkčnosti přístroje (odpovídá filosofii a směrnici FDA)
- vývoj aplikace na míru, validace metody
- tvorba dokumentace (SOP, validační plán a validační report)
- vývoj algoritmů/software

Pernštýnská 116, 533 41 Lázně Bohdaneč, tel. 040-92885, fax. 040-6921404,

Spektroskopická společnost Jana Marci Marci

adresa sekretariátu: Thákurova 7, 166 29 Praha 6

redakční rada: Dr. M. Fara (předseda), Dr. K. Jurek, Dr. J. Sysalová, Dr. B. Vlčková
tech. redakce: P. Vampolová

redakční uzávěrka: únor 1999, uzávěrka příštího čísla: duben 1999